

اقتصاد در انتظار فرماندهان تازه

گیلان امروز– سه‌شنبه هفته گذشته بود که با نامه‌ای که از پاستور به بهارستان رسید، از نامزدی‌های حضور در وزارتخانه‌های دولت دوازدهم رونمایی شد. حسن روحانی در این نامه که به مجلس فرستاد، ۱۷ مرد کابینه جدیدش را به مجلسی‌ها معرفی کرد. حسن روحانی در این فهرست، از میان ۱۸ وزارتخانه، ترجیح داد ۹ وزیر دولت یازدهم را بر وزراتخانه متبوعشان ایفا کند. او برای ۸ وزارتخانه دیگر، گزینه‌های جدیدی پیشنهاد کرد. با تغییراتی که در تیم اقتصادی ایجاد شد، می‌توان گفت تغییری اساسی صورت نگرفته است.

در این میان، در صورت تایید پیشنهادهای رییس دولت دوازدهم در مجلس، مرع سیاست‌گذاری اقتصادی دولت دوازدهم در مقایسه با تیم اقتصادی دولت یازدهم با دو تغییر همراه خواهد بود؛ ورود مسعود کرباسیان و محمد شریعتمداری به تیم اقتصادی دولت به‌جای وزرای پیشین اقتصاد و صنعت، معدن و تجارت. تغییراتی که با توجه به سوابق این دو وزیر پیشینه‌ای به معنای افزایش وزن تجربه سیاست‌گذاری تجاری در ترکیب تیم جدید اقتصادی است. به عقیده کارشناسان صرف‌نظر از سوابق علمی و تمرکز تجربه وزرای پیشنهادی، ایجاد یک مکانیزم فرماندهی اقتصادی در چنین شرایطی مهم‌ترین مسأله‌ای است که باید موردتوجه تیم سیاست‌گذاری اقتصادی قرار گیرد. کارشناسان اقتصادی، ایجاد هماهنگی در تیم تصمیم‌ساز اقتصادی را به‌عنوان حلال مشکلات ناشی از تضاد سیاسی و ابزاری برای افزایش کارآیی تصمیمات اتخاذ شده معرفی کرده‌اند.

به هر روی، حالا نوبت مجلسی‌ها است که میزان اقبال خود به وزیران پیشنهادی را با بررسی سوابق و صلاحیت‌های آنان و نیز رای اعتماد یا عدم اعتماد به هر یک از آنها نشان دهند؛ اگرچه دولتی‌ها به رای آوری

گزینه‌های پیشنهادی بسیار خوشبین هستند.

در این گزارش نگاهی اجمالی به مهم ترین برنامه‌های دولتمردان احتمالی دولت دوازدهم داریم؛ این‌که مهم‌ترین برنامه این افراد در دوران مدیریت‌شان چه خواهد بود.

«**معماری اقتصاد» برای عبور از رکود**

مسعود کرباسیان، وزیر پیشنهادی امور اقتصادی و دارایی اولین محور برنامه‌های خود را رونق بخشیدن به بخش خصوصی ذکر کرده و معتقد است که دلیل شکل نگرفتن بخش خصوصی توانمند و گسترده مانع اصلی رشد پایدار اقتصاد ایران بوده است.

کرباسیان عنوان می‌کند: «اگر وزیر اقتصاد شوم، مجری همه قوانین خواهم بود؛ قطعاً نگاه ویژه‌ای در پست‌های مدیریتی به خانم‌ها خواهم داشت، چرا که خانم‌ها بسیار منظم و خوش‌فکر هستند.» وی درباره تک نرخی کردن ارز در کشور نیز گفته است: «برنامه بر این است کاهش نرخ سود بانکی، تغییر نرخ ارز، یکسان‌سازی نرخ، حمایت از صادرات در دولت دوازدهم اجرایی شود، اما باید شرایط را مهیا کرد.»

تحرك بخش خصوصی و اجرای استراتژی توسعه صنعتی

هرچند هنوز محمد شریعتمداری وزیر پیشنهادی حسن روحانی،درباره حوزه تولید و صنعت صراحتا سخنی نگفته، اما به دلیل سابقه حضور ۸ ساله او در وزارت بازرگانی دولت اصلاحات این تصور ایجاد شده که برعکس محمدرضا نعمت‌زاده که خاستگاه تولید و صنعت داشت، وزیر جدید خاستگاهش تجارت است.

در چهارسال گذشته، پارلمان بخش خصوصی بارهاانتقاد کرده‌بود که دولت به تجارت بهیای نمی‌دهد.البته باید در نظر داشت که اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن از زمان رانندازی تاکنون اگرچه پسوند صنعت، معدن و کشاورزی را هم یدک می‌کشند، اما وجه غالب خواسته‌های آنها توجه به تجارت بوده تا مسایل تولید.

محمد شریعتمداری در اولین اظهارنظر خود بعد از معرفی به عنوان وزیر صنعت، معدن و تجارت تلاش بسیاری کرد تا نشان دهد بخش خصوصی برای او در اولویت قرار دارد. او معتقداست که «در گذشته این بخش مورد بی‌مهری قرار گرفته؛ از دورانی که خصوصی‌سازی آغاز شده تا به امروز.هنوز دولت بزرگ است.»

وزیر پیشنهادی صنعت، معدن و تجارت معتقداست به دلیل وفور قوانین و مقررات و اسناد بالادستی فراوان امکان تحرک برای فعالیت‌های تولیدی و صنعتی نیست. شاه بیت گفته‌های شریعتمداری در چند روز اخیر این جمله بوده که: «اگر بخواهیم به تشویق صادرات و تشبیه واردات ادامه دهیم، کار پیش نمی‌رود. در دنیا نیز این طور عمل نمی‌شود، شش کشور اول دنیا در حوزه صادرات، همان کشورهایی هستند که در حوزه واردات هم پیشرو بوده و تراز تجاری مازاد و نقصان آنها در حد کمی است؛ پس واردات مکمل صادرات محسوب می‌شود.» این جمله محمدمدریعتمداری البته تولیدکننده‌ها را نگران کرده که وزیر جدید تجارت محور است. هرچند او درباره صنعت هم دیدگاههای خود را مطرح کرده و گفته است: «استراتژی توسعه صنعتی ایران در گذشته به عنوان یک پیش‌نیاز برای رسیدن به هدف، مطرح شد و در دولت خاتمی، در زمان وزارت جهانبگیری، استراتژی توسعه صنعتی ایران یکبار نوشته شد. در دوره اخیر در وزارت صنعت نیز این استراتژی یکبار دیگر نوشته شده است. امیدواریم بتوانیم این بار به برنامه‌ها عمل کنیم.»

جراحی نفت برای دفاع از سرمایه ملی

یکی از ۱۰ وزارتخانه ای که در لیست پیشنهادی رییس جمهور تغییر نکرده، وزارت نفت بود. البته این گونه نیز پیش‌بینی می‌شد که «شیخ‌الوزرا» مجدد در مدیریت وزارت نفت قرار بگیرد.

یکی از نقاط قوت زنگنه از دید کارشناسان حوزه، دیپلماسی قوی اوست، او با

همین دیپلماسی قوی توانست سهم تولید نفت در اوپک را که در سال‌های اخیر از دست رفته بود، به دست آورد؛ به گونه ای که در آن زمان این اتفاق را رسانه‌ها «برجام نفتی» نام‌گذاری کردند. البته بزرگترین انقلاب او در این دوره، توسعه قراردادهای بیع متقابل و ایجاد قرارداد IPC بود. این قراردادها از نخستین روز

نقدهای زیادی را از سوی مخالفان داشت، اما بعد از گذشت کمتر از دوسال زنگنه توانست با قانع کردن مجلسی‌ها در عرصه بین المللی، این قرارداد را ارائه دهد و بالاخره توتال مجدد با ایران برای توسعه میادین کشور همکاری کند.

در برنامه‌ای که بیژن زنگنه به مجلس ارائه داد اولین اولویت او توجه به میدان‌های مشترک است. طبق برنامه بخشی از برنامه توسعه و افزایش بازیافت نفت از میدان‌های نفتی و گازی در قالب قراردادهای جدید نفتی عملی خواهد شد و از اتفاق منجر به تقویت جایگاه ایران در اوپک و بازار جهانی نفت و گاز می‌شود. این سوی دیگر، بر اساس برنامه در صنعت پتروشیمی، دو دولت دوازدهم، تعداد ۴۵ طرح پتروشیمی با سرمایه گذاری قریب ۳۵ میلیارد دلار و ارزش تولید قریب ۲۳ میلیارد دلار به قیمت سال پایه ۱۳۹۰ به بهره برداری خواهد رسید.

وزیر جوان پول‌ساز و شغل‌ساز

محمد جواد آذری جهرمی بی‌تردید در جلب نظر نمایندگان و افکار عمومی به وی بی‌تاثیر نبوده است. او که متولد سال ۱۳۶۰ است، در صورت کسب رای اعتماد

با ۳۶ سال سن بر صندلی وزارتخانه ای تکیه خواهد زد که عملکرد آن اهمیت وافری برای مردم دارد.

در برنامه‌های اعلامی از سوی آذری جهرمی بر کسب و کارهای اینترنت محور، استارت‌آپ‌ها و افزایش سرعت و بهبود کیفیت اینترنت تاکید شده است. وی مشخصا اعلام کرده است: «در حالی‌که قیمت اینترنت موبایل در ایران، جزو ۱۰ کشور به‌صرفه دنیاست اما در شاخص قیمت اینترنت خانگی و ثابت،رتبه ای بهتر از ۹۰ نداریم. گرچه از لحاظ فناوری اینترنت موبایل نسبتا پیشرفت خوبی را طی سال‌های اخیر شاهد بودیم اما خطوط تلفن در ایران قدیمی هستند. هنوز ۳۰ درصد از خطوط مسی تلفن قادر به ارائه سرعتی بیش از ۲ مگابیت در ثانیه نیستند.»

به گفته وی به صرفه سازی قیمت و بهبود کیفیت جزو برنامه‌های اصلی دولت دوازدهم برای فراهم سازی شرایط توسعه کسب و کارهای نوپاست.

راه اندازی فاز سوم شبکه ملی اطلاعات و بهره برداری از خدمات دولت الکترونیک نیز در برنامه‌های اعلامی آذری جهرمی گنجانده شده است. در این میان، وزیر پیشنهادی ارتباطات و فناوری اطلاعات مخالفت خود با فیلترینگ را اعلام کرده است. همچنین آزادسازی فعالیت‌ها و استفاده حداکثری از ظرفیت بخش خصوصی و مشارکت با بخش غیردولتی (داخلی و خارجی) جهت خرید ماهواره ملی و همچنین تسلط بر دروازه‌های ورودی و خروجی ارتباطی کشور و توزیع سامانه‌های صیانت اجتماعی در لایه دسترسی از مهمترین برنامه‌های اعلامی از سوی جوان ترین گزینه پیشنهادی کابینه دوازدهم است.

برنامه‌ریزی برای ۴ میلیون کشاورز

محمود حجتی درحالی برای سومین بار تصدی وزارت جهادکشاورزی را برعهده می‌گیرد که در چهارسال دولت یازدهم موفق شد،با برنامه‌ریزی و اصلاح ساختار برای دومین بار ایران را در تولید گندم خودکفا کند، رکوردی که پیش از این خود او در سال ۸۳ بدست آورده بود.

خودکفایی در تولید گندم برای ملتی که بیشترین مصرف نان در جهان را داراست، در سال‌های فعالیت وی در دولت یازدهم اتفاق افتاد و از این منظر بسیاری خودکفایی در این محصول استراتژیک را نقطه قوت کارنامه وی می‌دانند. این در حالی است که برخی منتقدان وی، پیگیری سیاست‌های خودکفایی در حوزه محصولات کشاورزی را با استناد به کم آبی ایران و شکل کشاورزی و قیمت تمام شده زیر سؤال قرار می‌دهند.

حجتی با دفاع از وزارت تحت تصدی خود می‌گوید: «در ابتدای شروع به کار

دولت یازدهم و عهده دار شدن مسئولیت بخش کشاورزی در سال ۹۲، ذرت به عنوان کالایی واسطه ایی برای صنعت مرغداری با ارز مرجع ۱۲۲۶ تومانی هر کیلو ۱۲۵۰ تومان در اختیار تولیدکنندگان قرار می‌گرفت، اما امروز با ارز آزاد ۳۵۰۰ تومانی هر کیلو ذرت با قیمت ۸۵۰ تومان به تولیدکنندگان عرضه می‌شود.»

تداوم اجرای پروژه‌ها و برنامه‌های اولویت دار ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی شامل برنامه اجرایی تولید محصولات و نهاده‌های راهبردی، برنامه اجرایی توسعه زنجیره‌ها و مدیریت کلان بازار و توسعه تشکل‌ها، برنامه اجرایی حفاظت و صیانت از منابع طبیعی و عملیات آبخیزداری، برنامه اجرایی توسعه زیرساخت‌ها، پشتیبانی و انتقال دانش نوین در برنامه ارائه شده از سوی وی برای تصدی دولت دوازدهم پیش بینی شده است.

«اراده ملی» برای حل بحران آب و برق

دو دوره سابقه مدیریت یکی از کلیدی‌ترین وزارتخانه‌های کشور که این روزها هم به دلیل بحران آب در راس برنامه‌های برنامه ششم قرار گرفته است، کافی بود که حسن روحانی، حبیب‌الله بیطرف را برای اداره این وزارتخانه پیشنهاد کند. او متولد کویر است و در کارنامه و برنامه‌اش «مدیریت آب» نقش پررنگی دارد. حبیب‌الله بیطرف متولد سال ۱۳۳۵ در شهر یزد است. او را می‌توان در یک جمله، «فعال سیاسی در اوایل انقلاب» و «مدیر اجرایی در سه دهه گذشته» معرفی کرد.

حالا حبیب‌الله بیطرف گزینه پیشنهادی برای تصدی‌گری وزارت نیرو در کابینه دوازدهم تعادل‌بخشی به وضعیت مالی بنگاه‌های آب و برق را مهم‌ترین چالش وزارت نیرو عنوان می‌کند. او تلاش برای کاهش میزان این بدهی عظیم را از اولویت‌های خود اعلام کرده است. به نظر می‌رسد اصلاح اقتصاد آب و برق در کنار بازپرداخت بدهی به پیمانکاران ، خود عاملی برای احیای صنعت برق محسوب شود.

بیطرف لازمه اجرای برنامه‌هایی از این دست را «اراده ملی» خوانده است. بی‌تردید حبیب الله بیطرف در صورت کسب رای اعتماد، در یکی از حساس ترین دوره‌های تاریخی بر صندلی زوارت نیرو تکیه خواهد زد. فراز و نشیب‌هایی که صنعت برق طی ۱۲ سال گذشته پشت سر گذاشته، امروز این وزارتخانه را در مرحله ای تاریخی قرار داده است.

مقابله با چند بحران در دولت دوازدهم

علی ربیعی، وزیر پیشنهادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است. وی در دولت اول روحانی هم درهمین پست مشغول به کار بود. به گواه آمارهای رسمی، در دوره وزارت ربیعی؛ سهم تعاونی ها در دولت یازدهم به ۶ درصد افزایش یافته است. همچنین دستمزد کارگران نیز که همواره پایین تر از نرخ تورم تعیین می‌شد در چهار سال گذشته با رشد ۹۵ درصدی رو به رو شد.

از سویی دیگر شاهد تصویب لایحه مساعدت های اجتماعی از جمله طرح تحول سلامت که بر اساس آن ۱۱ میلیون نفر از ضعیف ترین اقشار جامعه تحت پوشش بیمه سلامت قرار گرفتند هم بودیم. هر چند در ۴ سال گذشته نرخ بیکاری کاهش پیدا نکرد، اما باید توجه داشت که که در این سال ها با نیروهای کار انباشت شده مواجه بودیم و به صورت مدیریت شده وارد بازار کار شدند.

وزیر پیشنهادی تعاون، کار و رفاه اجتماعی دولت دوازدهم در برنامه‌های خود برای دولت دوازدهم، طرح‌هایی برای چهار سال آینده دارد و با اشاره به تفاهم‌های صورت گرفته با رییس جمهور در جهت رفع فقر مطلق، می‌گوید: «افزایش قدرت خرید شاغلان مانند بازنشستگان و کارگران، افزایش چتر حمایتی برای افراد ناتوان، رفع مشکلات برای بازماندگان از تحصیل، رفع مشکلات در سوء تغذیه و حمایت‌های غذایی و حمایت از مسکن گروه‌های آسیب‌پذیر از برنامه‌های پیش روی دولت دوازدهم خواهد بود.»

برنامه ملی قرض‌دایی و کاهش نابرابری، برنامه جامع حمایت با تأکید بر کاهش آسیب‌های اجتماعی، برنامه اشتغال فراگیر با تأکید بر مناطق محروم و روستایی، توانمند سازی، مهارت افزایی و توسعه منابع انسانی، ارتقای امنیت شغلی و صیانت از سرمایه‌های انسانی و منابع مادی در جامعه کار و تولید با همکاری شرکای اجتماعی، پایدارسازی صندوق‌های بازنشستگی، تبدیل بنگاه‌های اقتصادی وابسته به صندوق‌ها به پیشران اقتصاد ملی، توسعه تعاون و توسعه فرهنگی و اجتماعی نیروی کار، برنامه‌های ۹ گانه ربیعی برای ارائه به مجلس شورای اسلامی هستند.

نوسازی ناوگان هوایی

عباس آخوندی هم پیشنهاد رییس دولت دوازدهم برای وزارت راه و شهرسازی است. وی در دولت یازدهم با همین سمت در تیم اقتصادی هیات وزرا حضور داشت. آخوندی در حوزه حمل و نقل و ترابری عملکردهای قابل قبولی داشته که شاه بیت اقدامات آخوندی در این حوزه، انعقاد قرارداد ۲۰۰ فروند هواپیمای جدید بدون ضمانت های دولتی و از طریق فاینانس بوده که تاکنون ۷ فروند از این هواپیماها وارد ناوگان هوایی کشور شده است. همچنین در بخش مسکن هم مهمترین اقدام وی، ۸ برابر کردن سقف تسهیلات خرید مسکن بوده است.

سال هفدهم/ شماره ۴۷۲۲

چرتکه

پژو ۳۰۱ چراغ خاموش می‌آید

گیلان امروز– پیش فروش خودروی پژو ۳۰۱ در حالی با قیمت ۹۴ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان مطرح شده که بنا بر اعلام انجمن قطعه سازان هنوز جزئیاتی از قرارداد پژو برای قطعه سازان جهت داخلی سازی محصولات اعلام نشده است.

طی روزهای اخیر موضوع پیش فروش خودروی پژو ۳۰۱ در حالی با قیمت ۹۴ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان مطرح شده که هنوز بنا بر اعلام انجمن قطعه سازان جزئیاتی از قرارداد پژو برای قطعه سازان جهت داخلی سازی محصولات اعلام نشده است. امیرحسین قناتی مدیر کل صنایع خودرو و نیرو محرکه در همین ارتباط به خبرنگار تسنیم، گفت: تا جایی که بنده اطلاع دارم هنوز پیش فروش پژو ۳۰۱ آغاز نشده و ایران خودرو باید در این رابطه برنامه خود را برای تولید و میزبان سفارش گذاری اعلام و سپس مجوز پیش فروش را از وزارت صنعت دریافت کند. وی با بیان اینکه براساس برنامه ریزی ها خط تولید پژو ۳۰۱ از نیمه دوم امسال آغاز و محصول تا پایان بهمن ماه امسال راهی بازار خواهد شد، افزود: پژو ۳۰۱ قطعات مشترکی با پژو ۲۰۰۸ دارد و به همین دلیل روند داخلی سازی آن با سرعت بیشتری انجام خواهد شد.

طلب ۱۶۰ هزار میلیاردی بانک مرکزی از دولت و بانک‌ها

گیلان امروز– مجموع طلبی که بانک مرکزی از دولت و بانک‌ها دارد در آخرین ارزیابی به حدود ۱۶۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. در کنار بدهی که دولت به بانک‌ها و موسسات اعتباری دارد، یکی از بدهی‌های قابل تأمل آن به بانک مرکزی است.رقم فزاینده‌ای که در آخرین آمارها به حدود ۶۳ هزار میلیارد تومان در پایان خردادماه سال جاری رسیده است. بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی از خردادماه سال ۱۳۹۴ که حدود ۴۹ هزار میلیارد بوده تا خرداد سال جاری با رشد حدود ۲۳ هزار میلیاردی همراه شده‌است.

از رقم بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی حدود ۳۶ هزار میلیارد تومان خاص دولت بوده و تا ۲۶ هزار میلیارد دیگر مربوط به شرکت‌ها و موسسات دولتی می‌شود. همواره با توجه به انتقاداتی که نسبت به افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی مطرح می‌شود، این بانک تاکید دارد که عامل اصلی این رشد به اسناد به تعهد دولت و همچنین افزایش استفاده دولت از استفاده تنخواه گردان خزانه مربوط می‌شود.

در عین حال که در مقابل انتقادات نسبت به افزایش چاپ پول از سوی بانک مرکزی و اسکناس‌های دولت از این بانک، این پاسخ وجود دارد که نه تنها بانک مرکزی افزایش چاپ پول داشته است، بلکه بی انضباطی پولی را نیز در عملکرد چند سال اخیر خود ندارد. در عین حال که به سمت انتظام‌بخشی بازار پول و مهار رشد بی رویه پایه پولی حرکت کرده‌است. اما بدهکاران دیگر به بانک مرکزی خود بانک‌ها هستند که بر اساس تازه‌ترین گزارش از عملکرد خردادماه حدود ۱۰۱ هزار میلیارد تومان بدهی از سوی بانک‌ها و موسسات اعتباری در بانک مرکزی ثبت شده که این رقم حدود ۱۰۷ درصد نسبت به اسفند سال قبل رشد دارد. در رابطه با چرایی این اضافه برداشت نیز دلایل متفاوتی وجود دارد که از جمله حواشی مربوط به موسسات غیرمجاز که موجب جایجایی پول در شبکه بانکی و کاهش نقدینگی آنها شد و در نهایت رو به برداشت از بانک مرکزی برای این کاستی حرکت کردند و یا در سوی دیگر تعهدات برای تأمین مالی پروژه‌های عمرانی و یا اجرای تسهیلات تکلیفی مطرح می‌شود.

کمبود و گرانی تخم مرغ به دلیل بیماری

گیلان امروز– معاون وزیر جهاد کشاورزی از کمبود تخم‌مرغ ناشی از بیماری آنفلوآنزای طیور طی یک سال گذشته خبر داد و گفت: بخشی اعظمی از این کمبود با برنامه‌ریزی برای تولید حل شد و برای حداقل نیازی که به عرضه بیشتر آن داشتیم، اتحادیه مرغداران مرغ تخم‌گذار موظفند بازار تخم‌مرغ را از محل تولید داخلی یا واردات تنظیم کنند.

حسن رکنی در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: تولید تخم مرغ در کشور همواره بیشتر از نیاز داخلی بوده و طی سال‌های اخیر صادرات آن انجام شده است اما از نیمه دوم سال گذشته مانند بسیاری از کشورهای دیگر آنفلوآنزای طیور سبب شد تا به دستور سازمان دامپزشکی جمعیت آلوده حذف شود که جمعیت قابل توجهی حدود ۱۲ میلیون قطعه طیور بود. وی افزود: حذف این جمعیت منجر به ایجاد یک استرس و تنش در محصول نهایی یعنی تخم مرغ شد اما از همان روزهای نخست برنامه‌ریزی‌های برای تأمین تولید در دستور کار قرار گرفت چرا که کاهش تولید ناشی از حذف بیش از ۹۰ درصد گله‌های آلوده با طولانی شدن دوره تولید پوشش داده شد و حدود ۱۰ درصد کاهش تولید در این صنعت احساس شد و یکی از آن مقاطعی که احساس کمبود در بازار ایجاد شد، ماه اخیر بود که تنش قیمتی را نیز به همراه داشت.

